

Salonska knjižnica II. Izdaja in ureja Andrej Gabršček. Hamlet, kraljevič danski. Žaloigra v petih dejanjih. Spisal Wiliam Schakespeare. Preložil Ivan Cankar. V Gorici. Tiskala in založila Goriška tiskarnica A. Gabršček. Cena 70 kr. To je najslavnejša žaloigra največjega dramatika, kar jih pozna svet.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (Občni zbor „Narodne Šole“.) Društvo „Narodna Šola“ v Ljubljani je imelo svoj letošnji občni zbor dne 5. vinotoka.

Precej obiskovani zbor je otvoril njega predsednik, Anton Razinger, s presrečnim pozdravom na vdeležnike, konstatujoč sklepčnost istega.

Temu je sledilo poročilo tajnikovo, ki se glasi:

Slavni zbor! Iz vabila, katerega je odbor poslal čč. gg. članom za danes se vršeci občni zbor „Narodne Šole“, je razvidno delovanje društvenega odbora v ravno kar minolem letu.

Iz njega se lahko posname, da je odboru glavni namen, ustreči po možnosti različnim željam čč. gg. članov, da realizuje med letom vse sklepe, storjene pri obnem zboru, da bi „Narodna Šola“ v resnici dosegla oni namen, v katerega je bila ustanovljena.

Oni odbor, kateremu ste poverili pri lanskem občnem zboru to nalogo, se je vsekdar vestno trudil, doseči označeni namen. Ako pa i danes ni tako, kakor si želimo, ni temu kriv odbor, ampak vsestranske zapreke, ki se kaj rade pojavljajo — kakor drugod, tako tudi pri „Narodni Šoli“.

Kolikokrat je bilo treba, so se shajali odborniki v društvenih sejah ter ukrepali o namerah in potrebah, tičočih se društva in njega boljšega vsestranskega razvitka.

Imena odbornikov iz lanskega leta so vam itak znana. Ker je pa nekako navada, da se imena istih pri vsakoletnih občnih zbora navajajo, storim to i jaz v svojem skromnem poročilu in sicer:

Predsednik je bil Anton Razinger, njega namestnik Jakob Dimnik, blagajnik Alojzij Kecelj, tajnik Jožef Cepuder, odborniki pa so bili: Eng. Gangl, Ivan Krulec, Francišek Raktelj, Juraj Režek in Francišek Trošt. Pregledovavci računov so bili: Francišek Gabršek, Jakob Furlan in Avgust Kleč.

Pri prvi seji, ki je bila dne 21. kimavca 1898., se je ukrenilo glede onih 20.000 zvezkov, katere je Grubbauer podaril „Narodni Šoli“ po trgovcu Giontiniju, da se namreč oni, ki reflektujejo na ta dar, sami zglase pri imenovanem trgovcu; zakaj „Narodna Šola“ nima s trvdko Giontinijevo nikake zveze, ker je njen založnik tačasno trgovec Jos. Petrič.

Da bi se naša mladinska knjižnica pomnožila, je določil odbor v tej seji dvoje častnih nagrad po 100 in 50 gld. za dva najboljša izvirna mladinska spisa. Ker že o tem govorim, naj omenim takoj, da je odboru došel samo en tak spis, kateri se je poslal v to naprošenim ocenjevalcem v presojo.

Bode li za natisk, danes še ne vemo, ker dotični gospodje še niso izrekli svoje končne sodbe o njem.

Pri tej seji se je tudi sklenilo, o katerem bo natančneje poročal gospod blagajnik, da se izda nova mašna knjižica s primerno vsebino za branje in popevanje, katera bi bolje ugajala šolski mladini, nego dosedaj izdane enake knjige. Gg. kateheta Smrekar in Merčun pa sta se naprosila v sestavo te knjige, koji želji sta rada ugodila — za kar jima takoj pri tej priliki izražam primerno zahvalo. Knjiga ima namreč naslov „Pobožni otrok“ in bode gospodom članom gotovo že znana.

Tudi cena že zgoraj imenovanim knjižicam se je določila pri ravno tej seji ter da jo prodajajo trgovci Petrič, Gerber, Schwentner, Giontini in Katoliška knjižgarna.

Kakor že vsako leto poprej, se je tudi lani izrekla želja, da se gospodi tovariši opozore v šolskem glasilu, da pri naročevanju ne pošiljajo denarja na naslove posameznih svojih prijateljev, kar se tolikrat zgodi, ampak vedno le na društvo „Narodna Šola“, ker nam drugače napravljajo vsakovrstne zapreke in celo nepotrebne troške.

Pri zadnji seji se je določil današnji občni zbor in njega dnevni red.

Tudi bo morda zanimalo čč. gg. tovariše, ako omenim, da se naročila pri „Narodni Šoli“ od leta do leta množe, da je bilo v ravnokar minolem letu do 60 naročil več nego lani; gotovo dovolj! Iz tega se pa tudi razvidi, da raste zaupanje v to društvo od leta do leta ter s tem tudi delo in opravilo društvenih funkcionarjev.

Končno naj še omenim, da ima „Narodna Šola“ takorekoč stalne dobrotnike in podpiratelje, kakor: visoki deželni zbor, slavni mestni zbor, slavno kranjsko hranilnico, kateri podpirajo naše društvo z letnimi prispevki po 200 gld. Tem in vsem drugim dobrotnikom izrekam s tega mesta najtoplejšo zahvalo in Bog plačaj.

Za tajnikom je poročal blagajnik Alojzij Kecelj, katerega poročilo so dobili člani tiskano v roke.

Končno se je izvršila volitev društvenega odbora za prihodnje leto per acclamationem in so v odboru:

Anton Razinger, načelnik; Jakob Dimnik, namestnik; Alojzij Kecelj, blagajnik; Jožef Cepuder, tajnik; odborniki pa so: Engelb. Gangl, Ivan Krulec, Juraj Režek, Francišek Raktelj in Francišek Trošt. Pregledovavci društvenih računov so tudi lanski in sicer: Jakob Furlan, Francišek Gabršek in Avgust Kleč. Posebnih nasvetov ni bilo.

Z Goriškega. (Ljudskošolski učitelj zastopnik v c. kr. deželnem šolskem svetu; javna kvalifikacija; povišanje plač.) Že opetovano je naše ljudskošolsko učiteljstvo poudarjalo, naj bi tudi ono imelo iz svoje srede enega učiteljskega zastopnika v c. kr. deželnem šolskem svetu, zakaj ta zahteva je povsem opravičena. Eden zastopnik naj bi bil profesor ali ravnatelj srednje šole kot zastopnik za srednje šole in drugi naj zastopa ljudskošolsko učiteljstvo. Tako je na Kranjskem in Koroškem. Tudi na Goriškem bi moralo biti tako, zakaj le ljudskošolski učitelj bode znal prav zastopati težnje ljudskega učitelja, dočim profesor ali ravnatelj srednje šole ni o tem dobro poučen. Upam, da bodo naša učiteljska društva glede tega postopala solidarno in zbog tega tudi uspešno. Štajerski „Lehrerbund“ to tudi zahteva od c. kr. deželnega šolskega sveta. Posnemajmo ga!

Po vseh kronovinah avstrijske-ogrske države se je učiteljstvo izrazilo proti tajni kvalifikaciji — in učiteljstvo deluje v to, naj bode kvalifikacija — javna. — Celovškemu učiteljstvu se je že ugodilo glede tega, in tudi mestni šolski svet v Celju je v svoji seji dne 20. kimavca t. l. enoglasno sklenil na predlog mestnega šolskega nadzornika, ravnatelja A. Nagela, naj bo odslej kvalifikacija javna za celjski mestni okraj. — To je pravo in tako naj bo povsod. Tako javno kvalifikacijo imajo tudi na Kranjskem; to je vsak šolski voditelj dobi prepis „inšpekcijske pole“ gospoda c. kr. okrajnega šolskega nadzornika. V tej je označeno učiteljsko osebje dotične šole, število šolodolžne in šoloobiskujoče mladine. Potem so klasifikovani posamezni učitelji in učiteljice iz vseh predmetov. Opisano je vse, kar se je našlo dobrega in slabega. Končno je izražena splošna sodba okrajnega šolskega nadzornika o dotični šoli: prav dobro, dobro, zadostno, komaj zadostno, nezadostno. — Tako zna vsak učitelj(ica), pri čem da je; popravi tam, kjer ni dobro itd., a v nas — na Goriškem — tega ni. Pri nas je vse tajno. Okrajni šolski nadzornik nadzoruje solo, spiše svoje poročilo okrajnemu šolskemu svetu in ta poroča deželnemu šolskemu svetu in mi o tem ne znamo — nič. — Večkrat ima učitelj dobro zavest, da je prav dobro deloval, pa je komaj za dobro opisan. Ako meni, da je dobro deloval, se vara, ker je kvalifikovan za komaj ali nezadostno. In o vsem tem on nič ne zna. On ne ve, kje naj popravi in v čem je slabo redovan. — Zavoljo tega ne more popraviti reda, ker ne zna, kaj in zakaj. — Temu

nedostatku se mora v okom priti! Predlagam torej, naj naši učiteljski zastopniki v okrajnih šolskih svetih zahtevajo — javno kvalifikacijo in vsak šolski voditelj naj dobi vsako leto prepis inšpekcijske pole v nadaljnje ravnanje. — Tako je na Kranjskem in tako naj bo tudi v nas! — Tudi bi bilo umestno, da bi učiteljski zastopniki sporedično poročali našim strokovnim listom o sejah okrajnih šolskih svetov. Nekateri menijo, da je to tajna stvar, a jaz mislim, da ni res, zakaj poroča naj se le-to, kar je umestno poročati; saj prinaša „Slovenski Narod“ poročila iz sej ljubljanskega mestnega šolskega sveta. —

V zadnjem času so povišali plače uradnikom, slugam, financarjem; sedaj se povišajo plače častnikom. Samo mi učitelji Goriškega smo pozabljeni. Ker deželni zbor ne zboruje, pravijo, da se nam ne morejo plače povišati. Naj bi nam pa slavna vlada začasno kaj pomagala, dokler se plače ne povišajo. V Prusiji zalaga država za vsako učiteljsko mesto od 150 do 500 mark na leto. Baš tako plačuje država doklade za starostne prispevke in sicer za učitelja po 337 mark in za učiteljico po 184 mark. V nas ni tega; a naj se deluje na to, da se nam pomaga, dokler ne bode deželni zbor zboroval in sklepal in nam plač povišal. Naj bi znali tudi v nas, da „die schönste Poesie ist Geld, kein Geld ist Prosa.“

Ako so že vsem javnim funkcionarjem povišali plače, naj se končno tudi nam, ki smo najbolj potrebni, in če je imel prav Goethe, ko je pisal: „Eines schickt sich nicht für Alle.“

Z Goriškega. „Soča“, poročajoča o zadnjem učiteljskem zborovanju v Gorici, pravi, da se je o predlogu, naj se g. Medvešček imenuje častnim članom društva, zato oddaljilo toliko društvnikov, da zbor ni bil več sklepčen, ker je učiteljstvo spoznalo slabe posledice Medveščkove politike in Medveščkovega delovanja. V tem poročilu je resnica le to, da so se res nekateri društvniki oddaljili, a vzrok, ki ga je navedla „Soča“, je pri krojen po njeni želji, je neresničen, bodisi da ni bila „Soča“ prav poučena, bodisi da ga je nalašč tako zlobno zasukala. O „Soči“ sicer drugega nismo pričakovali, saj ne izide noben list, da bi se ne zadirala v g. Medveška, najdelavnejšega in najzmožnejšega učitelja v našem okraju bodisi v šoli, bodisi zunaj šole. „Soči“ ne moremo toliko niti zameriti, ker vemo, da bi ga rada čim prej, tem rajša storila neškodljivega, ker potem bi z lahkotjo zamašila usta drugim učiteljem, oziroma bi jih dobila na svojo stran; saj naši učitelji so toliko „zavedni“, da čim bolj jih kdo zaničuje in tepe, bolj derejo za njim. Skoraj gotovo ne bo dolgo, in naše učiteljsko društvo izvoli mesto g. Medveška g. Gabrščka svojim častnim članom radi zaslug, ki si jih je pridobil z psovskami in podtikanki na učiteljstvo. Živeló društvo takih značajev! Prepričan pa sem, da „Soča“ ne misli kakor piše; g. Gabršček pozna morda bolje nego kdo drugi vrline g. Medveška, toda „Soča“ s svojega stališča ne more drugače pisati o njem, saj ji gre samo zato, da bi ga osramotila, ponižala, moralno uničila, in pri tem ji pomagajo tovariši — efijalti njegovi! Sramota! Toda povem naj na tem mestu pravi, resnični vzrok dotičnemu podlemu vedenju nekaterih učiteljev, tovarišev g. Medveška. Ta vzrok je zavist in sovraštvo.

G. Medvešček je nekomu na poti, nevaren tekmeč, in zato se dotični nekdo po pravici boji, da bi ne otemnela luč njegovih zmožnosti poleg zmožnosti g. Medveška. Najprej je skrivaj proti njemu deloval, a omenjenega dne se je moral odkriti in odkril se je! Poznamo ga sedaj, da bi ga bili poprej!

Agitoval je za svoj namen proti dotičnemu predlogu že poprej na skrivnem, a na dan zborovanja kar očitno vabil (ne vem, s kakimi obljubami ali grožnjami) svoje tovariše, zlasti gospodične učiteljice, iz zborovalne sobe. Najel si je bil tudi sebi urednih pomagačev, ki so mu pomagali pri tem plemenitem poslu! In to so učitelji! To, g. Gabršček, je pravi vzrok — nesramna agitacija in podlost enega tovariša, da g. Medvešček ni bil izvoljen častnim članom društva, kakor so nameravali zavedni učitelji.

Pomilujemo pa tudi dotične tovariše in tovarišice, ker so tako sijajno pokazali svojo nezavednost! Ako se je zdel komu dotični predlog neutemeljen, bi moral ostati kot značajan človek v sobi in ga pobijati. Edino to bi bilo pravo. Toda dotičniki dobro vedo, da bi jim to ne bilo mogoče, zato so na tak podel način preprečili sprejetje dotičnega predloga. Nemirna vest jih je gnala iz sobe! Najbrž ni imel tudi nobeden toliko poguma, da bi se drznil ugovarjati. Vsa čast takim možem!

Pač taki učitelji ne zaslužijo kaj boljšega od psov in zasramovanja, katero jim je svoj čas „Soča“ bruhala v obraz. To sami potrjujejo s tem, da hočejo uničiti njega, ki jih je tedaj skoraj edini branil in zagovarjal, ki se je postavil v boj za čast in pravice učiteljskega stanu!*) Kje vam je zavednost, kje vest, kje stanovski ponos?!

Gosp. Medvešček ni dosti izgubil, da ni častni član društva, ki ga tvorijo večinoma taki značaji! Jaz vsaj bi si tega ne štel v čast.

H koncu svetujem še g. Medveščeku, naj se spravi z Gabrščkom, saj se je deloma res pregrešil, v kolikor se je potegoval in bojeval za take „značajne“ in „zavedne“ tovariše.

Dragi Peter! Pero odloži iz rok in živi le sebi, svoji družini in svojemu stanu!

Nehvaležnost in izdajstvo Ti je plačilo za Tvoj trud! —č.

Vestnik.

Osobne vesti. Glavna učiteljica na ljubljanskem ženskem učiteljskem gg. prof. Jakob Vodeb in c. kr. okr. šolski nadzornik prof. Vilibald Zupančič sta pomaknjena v VII. činovni razred.

Šolski muzej se nahaja od 1. t. m. dalje v prostorih II. mestne šole na Cojzovi cesti.

Vsi na krov! S temi besedami je povabil naš list v zadnji številki p. i. učiteljstvo na občni zbor c. kr. kmetijske družbe. In res je prišlo dne 26. m. m. nad 200 zavednih in naprednih učiteljev, vsak s svojo četo v Ljubljano, ki so pokazali pri volitvi, da jim bije srce za razvoj naše prekornostne kmetijske družbe in ž njo za napredek in blagor našega ubogega ratarja, ki se je pričel zavedati ter otrinjati z očj temo, ki mu je zabranjevala pogled v boljšo bodočnost. Naš kmet je poslušal pri tej volitvi glas svojega naprednega učiteljstva ter s tem pokazal očitno, da simpatizuje ž njim ter spoznava veliko korist, ki mu jo doprinaša nova šola, oziroma novodobno učiteljstvo. Lahko trdimo, da je bila ta zmaga zmaga naprednega, svobodomiselnega učiteljstva nad nazadnjaškim klerikalizmom. Upamo pa, da ta sijajna zmaga ni bila zadnja zmaga svobodomiselnega učiteljstva nad nasprotniki svobode in napredka! Zora puca — — —

Shod zaupnih mož narodne napredne-stranke, ki je bil dne 25. m. m., je izvolil v izvrševalni odbor tudi predsednika naše „Zaveze“, g. Luko Jelenca. Do sedaj učitelji nismo imeli svojega zastopnika v tem odboru.

Občni zbor kmetijske družbe je bil dne 26. m. m. v Ljubljani. Kandidatje narodne-napredne stranke so dobili 1268 glasov, kandidatje klerikalne stranke pa 596 glasov. Narod je govoril!

V odbor je izvoljen tudi gospod nadučitelj Janko Žirovnik.

Shod avstrijskega učiteljstva je dne 1. in 2. t. m. na Dunaju. „Zavezo slovenskih učiteljskih društev“ zastopa g. učitelj Engelbert Gangl. Ljudski učitelj gre na dan!

Shod zaupnih mož. Župan g. L. Mlakar je na kratko pojasnil nečuvstvo gonjo, ki se je od klerikalne strani uprizorila proti učiteljstvu, kateremu se že krate njegove državljanske pravice. Učiteljstvu se mora zagotoviti tista neodvisnost kakor uradnikom. Stranka naj

*) To je res; g. Medvešček je storil poleg g. Vrtovca več za ugled in veljavo goriškega učiteljstva nego marsikdo. Nehvaležnost je plačilo sveta! Uredn.

nedostatku se mora v okom priti! Predlagam torej, naj naši učiteljski zastopniki v okrajnih šolskih svetih zahtevajo — javno kvalifikacijo in vsak šolski voditelj naj dobi vsako leto prepis inšpekcijske pole v nadaljnje ravnanje. — Tako je na Kranjskem in tako naj bo tudi v nas! — Tudi bi bilo umestno, da bi učiteljski zastopniki sporedično poročali našim strokovnim listom o sejah okrajnih šolskih svetov. Nekateri menijo, da je to tajna stvar, a jaz mislim, da ni res, zakaj poročati naj se le-to, kar je umestno poročati; saj prinaša „Slovenski Narod“ poročila iz sej ljubljanskega mestnega šolskega sveta. —

V zadnjem času so povišali plače uradnikom, slugam, financarjem; sedaj se povišajo plače častnikom. Samo mi učitelji Goriškega smo pozabljeni. Ker deželni zbor ne zboruje, pravijo, da se nam ne morejo plače povišati. Naj bi nam pa slavna vlada začasno kaj pomagala, dokler se plače ne povišajo. V Prusiji zalaga država za vsako učiteljsko mesto od 150 do 500 mark na leto. Baš tako plačuje država doklade za starostne prispevke in sicer za učitelja po 337 mark in za učiteljico po 184 mark. V nas ni tega; a naj se deluje na to, da se nam pomaga, dokler ne bode deželni zbor zboroval in sklepal in nam plač povišal. Naj bi znali tudi v nas, da „die schönste Poesie ist Geld, kein Geld ist Prosa.“

Ako so že vsem javnim funkcionarjem povišali plače, naj se končno tudi nam, ki smo najbolj potrebni, in če je imel prav Goethe, ko je pisal: „Eines schickt sich nicht für Alle.“

Z Goriškega. „Soča“, poročajoča o zadnjem učiteljskem zborovanju v Gorici, pravi, da se je o predlogu, naj se g. Medvešček imenuje častnim članom društva, zato oddaljilo toliko društvnikov, da zbor ni bil več sklepčen, ker je učiteljstvo spoznalo slabe posledice Medveščekove politike in Medveščekovega delovanja. V tem poročilu je resnica le to, da so se res nekateri društvniki oddaljili, a vzrok, ki ga je navedla „Soča“, je pri krojen po njeni želji, je neresničen, bodisi da ni bila „Soča“ prav poučena, bodisi da ga je nalašč tako zlobno zasukala. O „Soči“ sicer drugega nismo pričakovali, saj ne izide noben list, da bi se ne zadirala v g. Medveščka, najdelavnejšega in najzmožnejšega učitelja v našem okraju bodisi v šoli, bodisi zunaj šole. „Soči“ ne moremo toliko niti zameriti, ker vemo, da bi ga rada čim prej, tem rajša storila neškodljivega, ker potem bi z lahkotjo zamašila usta drugim učiteljem, oziroma bi jih dobila na svojo stran; saj naši učitelji so toliko „zavedni“, da čim bolj jih kdo zaničuje in tepe, bolj derejo za njim. Skoraj gotovo ne bo dolgo, in naše učiteljsko društvo izvoli mesto g. Medveščka g. Gabrščka svojim častnim članom radi zaslug, ki si jih je pridobil z psovskami in podtikanjem na učiteljstvo. Živeló društvo takih značajev! Prepričan pa sem, da „Soča“ ne misli kakor piše; g. Gabršček pozna morda bolje nego kdo drugi vrline g. Medveščka, toda „Soča“ s svojega stališča ne more drugače pisati o njem, saj ji gre samo zato, da bi ga osramotila, ponižala, moralno uničila, in pri tem ji pomagajo tovariši — efijalti njegovi! Sramota! Toda povem naj na tem mestu pravi, resnični vzrok dotičnemu podlemu vedenju nekaterih učiteljev, tovarišev g. Medveščka. Ta vzrok je zavist in sovraštvo.

G. Medvešček je nekomu na poti, nevaren tekmeč, in zato se dotični nekdo po pravici boji, da bi ne otemnela luč njegovih zmožnosti poleg zmožnosti g. Medveščka. Najprej je skrivaj proti njemu deloval, a omenjenega dne se je moral odkriti in odkril se je! Poznamo ga sedaj, da bi ga bili poprej!

Agitoval je za svoj namen proti dotičnemu predlogu že poprej na skrivnem, a na dan zborovanja kar očitno vabil (ne vem, s kakimi obljubami ali grožnjami) svoje tovariše, zlasti gospodične učiteljice, iz zborovalne sobe. Najel si je bil tudi sebi urednih pomagačev, ki so mu pomagali pri tem plemenitem poslu! In to so učitelji! To, g. Gabršček, je pravi vzrok — nesramna agitacija in podlost enega tovariša, da g. Medvešček ni bil izvoljen častnim članom društva, kakor so nameravali zavedni učitelji.

Pomilujemo pa tudi dotične tovariše in tovarišice, ker so tako sijajno pokazali svojo nezavednost! Ako se je zdel komu dotični predlog neutemeljen, bi moral ostati kot značajan človek v sobi in ga pobijati. Edino to bi bilo pravo. Toda dotičniki dobro vedo, da bi jim to ne bilo mogoče, zato so na tak podel način preprečili sprejetje dotičnega predloga. Nemirna vest jih je gnala iz sobe! Najbrž ni imel tudi nobeden toliko poguma, da bi se drznil ugovarjati. Vsa čast takim možem!

Pač taki učitelji ne zaslužijo kaj boljšega od psovka in zasramovanja, katero jim je svoj čas „Soča“ bruhala v obraz. To sami potrjujejo s tem, da hočejo uničiti njega, ki jih je tedaj skoraj edini branil in zagovarjal, ki se je postavil v boj za čast in pravice učiteljskega stanu!*) Kje vam je zavednost, kje vest, kje stanovski ponos?!

Gosp. Medvešček ni dosti izgubil, da ni častni član društva, ki ga tvorijo večinoma taki značaji! Jaz vsaj bi si tega ne štel v čast.

H koncu svetujem še g. Medveščeku, naj se spravi z Gabrščkom, saj se je deloma res pregrešil, v kolikor se je potegoval in bojeval za take „značajne“ in „zavedne“ tovariše.

Dragi Peter! Pero odloži iz rok in živi le sebi, svoji družini in svojemu stanu!

Nehvaležnost in izdajstvo Ti je plačilo za Tvoj trud! —č.

Vestnik.

Osobne vesti. Glavna učiteljica na ljubljanskem ženskem učiteljskem gg. prof. Jakob Vodeb in c. kr. okr. šolski nadzornik prof. Vilibald Zupančič sta pomaknjena v VII. činovni razred.

Šolski muzej se nahaja od 1. t. m. dalje v prostorih II. mestne šole na Cojzovi cesti.

Vsi na krov! S temi besedami je povabil naš list v zadnji številki p. i. učiteljstvo na občni zbor c. kr. kmetijske družbe. In res je prišlo dne 26. m. m. nad 200 zavednih in naprednih učiteljev, vsak s svojo četo v Ljubljano, ki so pokazali pri volitvi, da jim bije srce za razvoj naše prekornostne kmetijske družbe in ž njo za napredek in blagor našega ubogega ratarja, ki se je pričel zavedati ter otrinjati z očj temo, ki mu je zabranjevala pogled v boljšo bodočnost. Naš kmet je poslušal pri tej volitvi glas svojega naprednega učiteljstva ter s tem pokazal očitno, da simpatizuje ž njim ter spoznava veliko korist, ki mu jo doprinaša nova šola, oziroma novodobno učiteljstvo. Lahko trdimo, da je bila ta zmaga zmaga naprednega, svobodomiselnega učiteljstva nad nazadnjaškim klerikalizmom. Upamo pa, da ta sijajna zmaga ni bila zadnja zmaga svobodomiselnega učiteljstva nad nasprotniki svobode in napredka! Zora puca — — —

Shod zaupnih mož narodne napredne-stranke, ki je bil dne 25. m. m., je izvolil v izvrševalni odbor tudi predsednika naše „Zaveze“, g. Luko Jelenca. Do sedaj učitelji nismo imeli svojega zastopnika v tem odboru.

Občni zbor kmetijske družbe je bil dne 26. m. m. v Ljubljani. Kandidatje narodne-napredne stranke so dobili 1268 glasov, kandidatje klerikalne stranke pa 596 glasov. Narod je govoril!

V odbor je izvoljen tudi gospod nadučitelj Janko Žirovnik.

Shod avstrijskega učiteljstva je dne 1. in 2. t. m. na Dunaju. „Zavezo slovenskih učiteljskih društev“ zastopa g. učitelj Engelbert Gangl. Ljudski učitelj gre na dan!

Shod zaupnih mož. Župan g. L. Mlakar je na kratko pojasnil nečuvstvo gonjo, ki se je od klerikalne strani uprizorila proti učiteljstvu, kateremu se že krate njegove državljanske pravice. Učiteljstvu se mora zagotoviti tista neodvisnost kakor uradnikom. Stranka naj

*) To je res; g. Medvešček je storil poleg g. Vrtovca več za ugled in veljavo goriškega učiteljstva nego marsikdo. Nehvaležnost je plačilo sveta! Uredn.

zato dela z vso močjo na to, da se učiteljstvo v tem smislu organizuje, da bodo učitelji ravnopravni uradnikom od XI. do VIII. razreda. (Živahno pritrdjevanje in klici: Živel napredno učiteljstvo!)

Otvoritev obrtne napredujevalne šole v Šmartnem pri Litiji se je izvršila v nedeljo. Najprej je bila slovesna maša, katere se je vdeležilo učiteljstvo s šolsko mladino in vsi ondodni in okoličanski odličnjaki. Po maši je imel v okrašeni šoli otvoritveni govor nadučitelj g. Iv. Bartl. Za njim je govoril okrajni nadkomisar g. St. Lapajne. Nato se je začelo takoj s šolskim poukom. Že danes je 32 učencev, kar dokazuje potrebo te obrtne šole.

V Horjulu je razpisano drugo učno mesto do 20. t. m.

Izjava. Podpisani učitelji, zbrani na prijateljskem sestanku v Cerknem, protestujejo najodločneje proti pisavi in tendencioznim lažem „Domoljuba“ št. 19. z dne 5. vinotoka t. l.

Zaradi članka: „Slovenski učitelji, odločite se“ se čutijo žaljene kot učitelji ter obsojajo to škovanje prostega ljudstva proti šoli in obenem proti učiteljstvu. Več o priliki učiteljskega zborovanja.

Cerkno, dne 22. vinotoka 1899.

Francišek Kokole, Jožef Rakovšček, Andrej Jakler, Francišek Murnik, Julij Kogoj, Fr. Kašca, Ivan Trebše, Ivan Hrast.

Štev. 5. Razpis ustanove.

„Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ razpisuje s tem „Cesarja Franca Jožefa I. jubilejsko ustanovo za učiteljske sirote na Kranjskem“ v letnem znesku 40 gld.

Ustanova velja za ljudske, srednje in visoke šole, izvzema bogoslovje, ne oziraje se na kraj, kje dotičnik stanuje.

Pravico do te ustanove imajo: 1. Učiteljske sirote po očetu in materi; v pomanjkanju teh 2. učiteljske sirote po očetu; v pomanjkanju teh 3. učiteljske sirote po materi; v pomanjkanju teh 4. učiteljski otroci sploh.

Prošnje, opremljene z zadnjima dvema šolskima izpričevaloma in ubožnim listom, naj se pošljejo društvenemu odboru do 20. listopada t. l. (l. mestna šola, Komenskega ulice.)

V Ljubljani, dne 10. vinotoka 1899.

Za odbor:

Andrej Žumer,
l. č. predsednik.

Jakob Dimnik,
l. č. blagajnik.

Juraj Režek,
l. č. tajnik.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1398

o. šol. sv. V krškem šolskem okraju se razpisuje nadučiteljska služba na dvorazrednici v Sv. Križu poleg Kostanjevice s postavnimi dohodki in prostim stanovanjem v stalno nameščenje. Prihodnje šolsko leto se bo odprla nova šola.

Pravilno opremljene prošnje naj se vlagajo do 15. listopada 1899. l. predpisanim potem tu-sem.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 25. vinotoka 1899.

Listek upravnikov.

Genjene tovarišice in tovariši! Tako na cedilu me pa vendar še niste pustili nikdar kakor ravno sedaj. Vaša uplačila za „Tovariša“ tako redko kapljajo, da niti za poštino ne zadostuje. Vse direktne in indirektno prošnje ne pomagajo nič — vse je bob ob steno!

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Francišek Črnagoj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznaniila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/4 strani 5 gld., 1/8 strani 4 gld., 1/16 strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštine še 3 gld.

Lastnik in založnik: „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“; tisk Miličeve tiskarnice v Ljubljani.

Mnogim se je moral list ustaviti in mnogim se bo še moral edino radi neplačevanja naročnine. — In glejte, neumljivo mi je, kako more človek brez stanovskega lista izhajati! Naš ponos bi moral biti, podpirati list, ki dela vendar le edino za nas!

Tovariši, nujno Vas prosim, da se spomnite „Tovarišev“ prazne blagajnice! Pričakujem, da se s 1. listopadom prav gotovo oglašite pa — zamašite „Tovarišu“ usta!

Pozdravlja Vas Vaš tovariš

Ljubljana-Barje, 18. vinotoka 1899.

Črnagoj.

V zalogi R. Šeberjeve tiskarnice v Postojni je ravnokar izšel:

Ročni zapisnik

imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja

na Kranjskem,

Južno - Štajarskem in Primorskem

in z osebnim staležem

kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva

za šolsko leto

1899/1900.

VI. LETNIK.

Sestavil

Štefan Primožič,

učitelj.

Cena: za 75 učen. 70 kr., za 100 učen. 75 kr., za 125 učen. 80 kr., za 150 učen. 85 kr. itd., po pošti 5 kr. več.

Češnik & Milavec

v Ljubljani

Špitalske - Lingerjeve ulice

priporočata slavnemu občinstvu za jesensko in zimsko sezono svojo bogato, novo založeno trgovino najlepših novosti v veliki izbiri za ženske in moške obleke.

Vzorci se pošiljajo po pošti brezplačno.

Ne zabite „Učiteljskega konvikta“!

zato dela z vso močjo na to, da se učiteljstvo v tem smislu organizuje, da bodo učitelji ravnopravni uradnikom od XI. do VIII. razreda. (Živahno pritrdjevanje in klici: Živelo napredno učiteljstvo!)

Otvoritev obrtne napredujevalne šole v Šmartnem pri Litiji se je izvršila v nedeljo. Najprej je bila slovesna maša, katere se je vdeležilo učiteljstvo s šolsko mladino in vsi ondodni in okoličanski odličnjaki. Po maši je imel v okrašeni šoli otvoritveni govor nadučitelj g. Iv. Bartl. Za njim je govoril okrajni nadkomisar g. St. Lapajne. Nato se je začelo takoj s šolskim poukom. Že danes je 32 učencev, kar dokazuje potrebo te obrtne šole.

V Horjulu je razpisano drugo učno mesto do 20. t. m.

Izjava. Podpisani učitelji, zbrani na prijateljskem sestanku v Cerknem, protestujejo najodločneje proti pisavi in tendencioznim lažem „Domoljuba“ št. 19. z dne 5. vinotoka t. l.

Zaradi članka: „Slovenski učitelji, odločite se“ se čutijo žaljene kot učitelji ter obsojajo to škovanje prostega ljudstva proti šoli in obenem proti učiteljstvu. Več o priliki učiteljskega zborovanja.

Cerkno, dne 22. vinotoka 1899.

Francišek Kokole, Jožef Rakovšček, Andrej Jakler, Francišek Murnik, Julij Kogoj, Fr. Kašca, Ivan Trebše, Ivan Hrast.

Štev. 5. Razpis ustanove.

„Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ razpisuje s tem „Cesarja Franca Jožefa I. jubilejsko ustanovo za učiteljske sirote na Kranjskem“ v letnem znesku 40 gld.

Ustanova velja za ljudske, srednje in visoke šole, izvzema bogoslovje, ne oziraje se na kraj, kje dotičnik stanuje.

Pravico do te ustanove imajo: 1. Učiteljske sirote po očetu in materi; v pomanjkanju teh 2. učiteljske sirote po očetu; v pomanjkanju teh 3. učiteljske sirote po materi; v pomanjkanju teh 4. učiteljski otroci sploh.

Prošnje, opremljene z zadnjima dvema šolskima izprijčevaloma in ubožnim listom, naj se pošljejo društvenemu odboru do 20. listopada t. l. (l. mestna šola, Komenskega ulice.)

V Ljubljani, dne 10. vinotoka 1899.

Za odbor:

Andrej Žumer,
l. č. predsednik.

Jakob Dimnik,
l. č. blagajnik.

Juraj Režek,
l. č. tajnik.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1398

o. šol. sv. V krškem šolskem okraju se razpisuje nadučiteljska služba na dvorazrednici v Sv. Križu poleg Kostanjevice s postavnimi dohodki in prostim stanovanjem v stalno nameščenje. Prihodnje šolsko leto se bo odprla nova šola.

Pravilno opremljene prošnje naj se vlagajo do 15. listopada 1899. l. predpisanim potem tu-sem.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 25. vinotoka 1899.

Listek upravnikov.

Genjene tovarišice in tovariši! Tako na cedilu me pa vendar še niste pustili nikdar kakor ravno sedaj. Vaša uplačila za „Tovariša“ tako redko kapljajo, da niti za poštnino ne zadostuje. Vse direktne in indirektna prošnje ne pomagajo nič — vse je bob ob steno!

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Francišek Črnagoj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznaniila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/4 strani 5 gld., 1/8 strani 4 gld., 1/16 strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. petiti vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine še 3 gld.

Lastnik in založnik: „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“; tisk Miličeve tiskarnice v Ljubljani.

Mnogim se je moral list ustaviti in mnogim se bo še moral edino radi neplačevanja naročnine. — In glejte, neumljivo mi je, kako more človek brez stanovskega lista izhajati! Naš ponos bi moral biti, podpirati list, ki dela vendar le edino za nas!

Tovariši, nujno Vas prosim, da se spomnite „Tovarišev“ prazne blagajnice! Pričakujem, da se s 1. listopadom prav gotovo oglašite pa — zamašite „Tovarišu“ usta!

Pozdravlja Vas Vaš tovariš

Ljubljana-Barje, 18. vinotoka 1899.

Črnagoj.

V zalogi R. Šeberjeve tiskarnice v
Postojni je ravnokar izšel:

Ročni zapisnik

imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja

na Kranjskem,

Južno - Štajarskem in Primorskem

in z osebnim staležem

kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva

za šolsko leto

1899/1900.

VI. LETNIK.

Sestavil

Štefan Primožič,

učitelj.

Cena: za 75 učen. 70 kr., za 100 učen.
75 kr., za 125 učen. 80 kr., za 150 učen.
85 kr. itd., po pošti 5 kr. več.

Češnik & Milavec

v Ljubljani

Špitalske - Lingerjeve ulice

priporočata slavnemu občinstvu za jesensko in zimsko sezono svojo bogato, novo založeno trgovino najlepših novosti v veliki izbiri za ženske in moške obleke.

Vzorci se pošiljajo po pošti brezplačno.

Ne zabite „Učiteljskega konvikta“!